

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. S.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 2. 2019, č. j. OAM-139/LE-BA04-BA04-PS-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 4. 2019, č. j. 17 A 51/2019 – 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichovi Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4114 Kč, která bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 24. 11. 2016 bylo rozhodnuto o správním vyhoštění žalobce a o stanovení doby, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, na 5 let.

[2] Dne 23. 12. 2016 bylo na základě žádosti žalobce zahájeno řízení o udělení mezinárodní ochrany, ta však nebyla udělena. Nejvyšší správní soud dne 20. 12. 2018 usnesením č. j. 3 Azs 378/2017 – 41 odmítl i kasační stížnost žalobce směřující proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, a to pro její nepřijatelnost. Žalobce ani poté z území České republiky nevycestoval.
[3] Dne 24. 2. 2019 byl žalobce zajištěn podle § 124 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v Zařízení pro zajištění cizinců Balková za účelem realizace správního vyhoštění, kde dne 25. 2. 2019 podal další žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky.

[4] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“) byl žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), zajištěn na dobu do 15. 6. 2019, jelikož byly shledány důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl žalobce požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[5] Současně žalovaný uzavřel, že nelze účinně uplatnit zvláštní opatření dle § 47 zákona o azylu. Představu o tom, jak by se žalobce s největší pravděpodobností choval v průběhu současného řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalovaný dovodil z pobytové historie žalobce, resp. z nerespektování uloženého správního vyhoštění.

[6] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Krajský soud v Plzni (dále jen „krajský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl (dále jen „napadený rozsudek“).

II. Kasační stížnost

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) jako právní důvod své kasační stížnosti označuje § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s“).

[8] Stěžovatel namítá nesprávné vyhodnocení možnosti uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu jak ze strany žalovaného tak krajského soudu. Podle stěžovatele bylo o zásadním zásahu do jeho osobní svobody rozhodnuto excesivně a bez dostatečných důvodů, když krajský soud dospěl k názoru, že důvody pro jeho zajištění a důvody nemožnosti využití zvláštních opatření podle ustanovení § 47 zákona o azylu byly z větší části obdobné, což v případě konkrétní stěžovatelovy situace nemůže dostačovat řádnému a individuálnímu posouzení závažnosti stěžovatelova protiprávního jednání. Žalovaný byl povinen pro možnost využití zvláštních opatření vyhodnotit mimo jiné okolnost, že stěžovatel na území České republiky pobýval s přesvědčením o svém legálním pobytu založeném na probíhajícím řízení o jeho kasační stížnosti ve věci žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud vyhodnotil tuto okolnost zcela nesprávně a stěžovatelovu nevědomost o skončení nezkumného řízení považoval spíše za přitěžující okolnost.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel své zákonné povinnosti během svého pobytu na území České republiky vědomě nerespektoval. Žalovaný i krajský soud při rozhodování vycházel z okolností, které ve svém souhrnu

svědčily pro závěr, že opakovaná žádost o mezinárodní ochranu byla podána účelově s cílem odvrátit hrozící vyhoštění nebo je pozdržet, ačkoliv jmenovaný mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).
[11] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou vadu neshledal.

[12] Jádrem kasační stížnosti je tvrzení stěžovatele o nesprávném vyhodnocení možnosti uložení zvláštních opatření. Jelikož jde o nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, lze takovou námitku podřadit pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli písm. b) téhož ustanovení, jak uvedl stěžovatel.

[13] Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.

[14] Podle § 47 odst. 1 zákona o azylu se zvláštním opatřením rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.

[15] Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu může ministerstvo rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.

[16] Volba mírnějších opatření, než je zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je vázána na předpoklad, že žadatel bude se státními orgány spolupracovat. Uložení zvláštního opatření musí být dostatečné k zabezpečení jeho účasti nejen v řízení ve věci mezinárodní ochrany, nýbrž rovněž pro případ výkonu rozhodnutí o vyhoštění, pokud by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48). Existují-li skutečnosti nasvědčující tomu, že by

žadatel správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění mařil, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 - 34)

[17] Z odůvodnění napadeného rozsudku (bod 13) je zřejmé, že se krajský soud zabýval naplněním zákonných předpokladů pro zajištění stěžovatele dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *vedle* žalobní argumentace o nesprávném a nedostatečném posouzení možnosti pro uložení zvláštních opatření. Toto zkoumání bylo zcela na místě, jelikož podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu mohl žalovaný rozhodnout o zajištění stěžovatele v zařízení pro zajištění cizinců mimo jiné tehdy, *nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření*. Pokud se stěžovatel žalobou domáhal zrušení rozhodnutí o svém zajištění, musel se krajský soud vypořádat nejen s otázkou účinného uplatnění zvláštních opatření, ale rovněž s otázkou naplnění předpokladů pro rozhodnutí o zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
[18] Krajský soud ohledně splnění předpokladů pro uložení zvláštních opatření (v bodě 14 odůvodnění napadeného rozsudku) dospěl k závěru, že v případě stěžovatele existují oprávněné důvody se domnívat, že opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet, *přičemž existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti vycestovat z území České republiky* a bude mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění. Tento svůj závěr opřel mimo jiné o konstatování, že stěžovatel se „*ode dne 28. 1. 2019 zdržuje na území ČR neoprávněně, potřebné kroky k vycestování neučinil a z území nevycestoval (...) Žalobce neuvedl žádné objektivní překážky jeho vycestování, naopak z jeho předchozích výpovědí je zřejmé, že prostě vycestovat nechce. (...) Navíc se žalobce stal pro žalovaného nezastižitelným, neboť na hlášené adrese se nezdržoval a poštu nepřebíral. Nekonal tak vše pro to, aby správnímu orgánu poskytl svou součinnost.*“

[19] Krajský soud posoudil nenaplnění předpokladů pro uložení zvláštních opatření stěžovateli podle § 47 odst. 1 zákona o azylu správně, pokud vycházel ze zjištěného stavu věci jako celku a své posouzení této právní otázky odvozoval nejen z toho, zda by je bylo možné žalovaným uplatnit *účinně* ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (což bylo možné dovodit z okolností zjištěného stavu věci, zejména z pobytové historie stěžovatele), ale současně i z toho, zda se mohl žalovaný důvodně domnívat, že by uložení zvláštního opatření bylo *dostatečné k zabezpečení účasti stěžovatele v řízení ve věci mezinárodní ochrany* ve smyslu § 47 odst. 2 *in fine* zákona o azylu (což bylo rovněž možné dovodit z některých okolností zjištěného stavu věci, zejména z pobytové historie stěžovatele).

[20] Nejvyšší správní soud na rozdíl od stěžovatele považuje za přípustné, že žalovaný zčásti ztotožnil důvody pro samotné zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu s důvody vedoucími k závěru o nemožnosti využití zvláštních opatření. Z povahy věci je zřejmé, že tyto důvody se vzájemně prolínají a není možné je zcela oddělit. NSS v tomto ohledu již dříve konstatoval, že „[p]*okud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. Zvláštní opatření jsou zamýšlena jako mírnější alternativa k těmto důvodům. Při posouzení účinnosti zvláštních opatření* (...) *nelze odhlížet od důvodu*

zajištění a od toho, zda by uložením pouze zvláštního opatření nebyl zmařen cíl, k němuž by jinak zajištění směřovalo. (...) *Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.*" (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016 – 48, body 25 a 27, a dále ze dne 13. 11. 2019, č. j. 10 Azs 244/2019 – 34, bod 15).

[21] Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem i žalovaným dospěl k závěru, že stav věci zjištěný žalovaným neopodstatňuje závěr o naplnění předpokladů pro uložení zvláštních opatření stěžovateli. Stěžovatelem tvrzená nevědomost o skončení řízení o kasační stížnosti ve věci jeho předchozí žádosti o mezinárodní ochranu usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2018, č. j. 3 Azs 378/2017 – 41, nemůže závěry krajského soudu ani žalovaného zpochybnit. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, pokud jde o jeho závěr, že po stěžovateli (který byl již třikrát pravomocně vyhoštěn a opakovaně též žádal o mezinárodní ochranu) lze požadovat, aby se o průběh a výsledek svých řízení, na nichž záleží jeho pobytový status na území České republiky, zajímal. Oprávněnost pobytu stěžovatele na území České republiky během řízení v důsledku jeho předcházející žádosti o mezinárodní ochranu ostatně není vázána na prokazatelnost jeho seznámení se s výsledkem takového *řízení o žádosti*, nýbrž na jeho pravomocné skončení, resp. uběhnutí následující lhůty pro vycestování určené podle § 85b odst. 2 zákona o azylu. Krajský soud se touto námitkou zabýval přezkoumatelným způsobem a dospěl při jejím hodnocení ke správnému a zákonnému závěru, když dovodil, že „*stěžovatel spoléhal na fikci pobytu v důsledku řízení o mezinárodní ochraně neuvážlivě*".

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[24] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 6. 3. 2019, č. j. 17 A 51/2019 – 18, ustanoven zástupcem Mgr. Jindřich Lechovský, advokát, jehož hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti. Další porada s klientem přesahující jednu hodinu, již zástupce požadoval uhradit coby druhý úkon právní služby, se v obsahu kasační stížnosti žádným způsobem neodrazila, neboť ta obsahuje totožné námitky, které ustanovený zástupce uplatňoval již před krajským soudem. Proto za tento úkon Nejvyšší správní soud odměnu nepřiznal.

[25] Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a

dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tedy o 714 Kč. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí za jeden úkon právní služby 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. prosince 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu